

ВПЛИВ ОПОДАТКУВАННЯ НА ЕКОНОМІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

студент гр. МК-21 **Никонєць М.О.**

В процесі виконання фіскальних функцій податкова система взаємодіє з суб'єктами господарської діяльності. Даний взаємозв'язок є досить складний і має двосторонній характер. З одного боку податки впливають на фінансово-економічний стан підприємства, а саме обсяг оборотних коштів, величину прибутку, інвестиційну діяльність, а з іншого особливості суб'єктів господарювання (конкурентоспроможність, рентабельність виробництва, форма власності, заміна обсягів виробництва вироблених товарів чи послуг). Ці аспекти прямо пропорційно впливають на формування бази оподаткування, а як наслідок і на економічну діяльність підприємств.

Прагнення держави миттєвого поповнити бюджет, часті зміни в податковому законодавстві призвели до поглиблення нестабільності господарювання, а також надмірного податкового навантаження на українських виробників. Багато досліджень показує, що дохід отриманий державою суто фіскальними методами, менш значущий порівняно з економічним збитком, який завдається суб'єктам ринкових відносин.

Податки впливають на прибутковість, на виробничу діяльність підприємств, на платоспроможність, на формування фінансових ресурсів для інвестиційної діяльності та на конкурентоспроможність продукції.

Функціонування податкової системи України проявляється при аналізі певних податків, що найбільше впливають на діяльність підприємств, а саме відрахувань на соціальні заходи та податок на доходи фізичних осіб, податку на прибуток підприємств.

Оцінити вплив податків на роботу підприємства можна за допомогою прибутку, що являється основою джерела фінансових ресурсів для розвитку виробництва. Сплата податку на прибуток може бути як частина від отриманого підприємством прибутку, а отже може значно вплинути на суб'єктів господарювання. Згідно зі ст. 151.1 та п. 10 розд. XX «Перехідні положення» ПК передбачено поступове зниження ставки податку на прибуток до 16 %. З 01.04.11 р. застосовується ставка – 23 %; з 01.01.12 р. – 21%; з 01.01.13 р. – 19 %; з 01.01.14 р. – 16 %. Для європейських країн величина ставок податку на прибуток підприємств варіюється в діапазоні від 10 до 33,3 %.

Аналогічно впливають непрямі податки, оскільки кінцевим платником є населення. Ястремський О.І. та Гриценко О.Г. дослідили вплив різних видів податків на діяльність підприємства. Були проведені систематичні розрахунки основних параметрів підприємства при зміні ПДВ від 0 до 40 % та податку на фонд оплати праці від 0 до 70 %. При ставках податків на фонд оплати праці від 0 до 20 % наявні класичні криві А. Лаффера. Результати розрахунків цих авторів, свідчать про складну взаємодію ставок податків та доходів бюджету від податкових надходжень. На основі зроблених розрахунків був зроблений висновок, що максимальний дохід держава одержує при відсутності податків на фонд оплати праці та при ставці ПДВ на рівні 15 %.

Також високі ставки ПДВ мають негативний вплив на діяльність підприємства внаслідок наявності часового розриву між моментом оплати ПДВ у ціні товару і моментом відшкодування його з бюджету. Частка ПДВ у податкових надходженнях держбюджету України збільшується з кожним роком, зокрема в 2007 році частка становила 56,4 %, в 2008 – 57,7 %, в 2009 – 53,1 %, а в 2010 – 58,6 %. Отже сплата ПДВ в бюджет справляє вплив на діяльність великої кількості суб'єктів підприємництва.

На ефективність діяльності підприємств впливають збори соціального та обов'язкового пенсійного страхування. При умові затвердження мінімальної зарплати в затверджених розмірах мінімальний розмір єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування для підприємців у 2014 році становитиме від 422,65 до

451,45 грн. Дані збори впливають на підприємства опосередковано, так як вони додаються до собівартості продукції. Як наслідок – скорочення платоспроможного попиту кінцевого споживача, а отже, зменшення обсягу виробництва і зниження сукупного прибутку підприємства.

Підвищення рівня прямого оподаткування фізичних осіб зменшує номінальні, а отже і реальні доходи населення. Як наслідок відбувається скорочення попиту населення на товари, вироблені підприємствами. За умови незмінної пропозиції ціни знижуються, а отже скоротяться прибутки підприємств, зменшаться темпи нарощування обсягів виробництва.

Отже, з упевненістю можна говорити, що оподаткування має сильний вплив, адже воно впливає як на прибутки, так і на конкурентоспроможність продукції підприємства. Дослідження Ястремського О.І. та Гриценка О.Г. дають чітко зрозуміти, що існує взаємодія ставки податку та надходження до держбюджету, саме тому законодавством України і передбачається зниження ставок. Не менш важливим являється збори соціального та пенсійного страхування, а також ПДВ. Тому, відповідно саме від правильно обраної податкової політики держави в значній мірі залежить успішність розвитку підприємств.

Науковий керівник: ст. викладач **Касьяненко Т.В.**

Никонєць, М.О. Вплив оподаткування на економічну діяльність підприємства [Текст] / М.О. Никонєць; наук. кер. Т.В. Касьяненко // Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 6-8 травня 2014 р.: у 2-х т. / За заг. ред.: О.В. Прокопенко, О.В. Люльова. - Суми : СумДУ, 2014. - Т.2. - С. 392-394.